

SEMINARSKI RAD

Društvena stratifikacija

Društvena stratifikacija

Sažetak

U svim ljudskim društvima postoji neka vrsta društvene nejednakosti, što posebno vrijedi za moć i ugled. Moć je stupanj do kojega pojedinci ili skupine mogu nametnuti svoju volju drugima, sa ili bez pristanka tih drugih, dok se ugled odnosi na količinu poštovanja ili časti povezanih s društvenim položajem, osobinama pojedinca i načinom života. Bogatstvo se odnosi na materijalnu imovinu koja je definirana kao vrijedna u određenim društvima. Termin društvena nejednakost se odnosi na postojanje društveno stvorenih nejednakosti. Društvena stratifikacija znači nazočnost društvenih skupina koje su rangirane jedna iznad druge, na temelju količine moći, ugleda i bogatstva koje njihovi članovi posjeduju.

Ključne riječi: društvena stratifikacija, društvo, kapitalizam, klasa, nejednakost

Uvod

Određene društvene skupine imaju zajedničke identitete, interese i slične načine života. Međutim, društvena nejednakost može postojati i bez društvenih slojeva. Ondje gdje su nekad postojale klase, čiji su članovi imali neku vrstu svijesti i interese sad postoji neprekinut kontinuitet statusa po zanimanju, određen različitim stupnjem ugleda i ekonomskog nagrađivanja. Time je hijerarhija pojedinaca zamijenila hijerarhiju društvenih skupina. „Među članovima svakoga sloja postoji tendencija da razvijaju vlastitu subkulturu, tj. određene norme, stavove i vrijednosti koji su osebujni za njih kao društvenu skupinu. Subkulture slojeva pokazuju tendenciju da budu veoma različite kad su mogućnosti za kretanje iz jednog sloja u drugi vrlo malene" (Haralambos, 1994:37-38). Ona može biti usmjerena prema gore, kao na primjer prijelaz iz radničke u srednju klasu ili obratno. U zatvorenim sistemima koji nude male mogućnosti za društvenu pokretljivost, položaj pojedinca je obično pripisan, uvjetovan rođenjem i pojedinac ne može učiniti gotovo ništa da ga izmijeni. Za razliku od toga, sistem stratifikacije u kapitalističkom društvu može poslužiti kao primjer visoke društvene pokretljivosti ili otvorenog sistema. Neki tvrde da je klasna pozicija stečena vlastitim odlikama i sposobnostima. Mnogi sistemi vjeruju da je društvena nejednakost biološki utemeljena. Ona je prirodna ili fizička, sastavljena od razlika u godinama, zdravlju, tjelesnoj snazi i osobinama duha. Društvena nejednakost se sastoji od povlastica koje ljudi imaju u odnosu na druge, kao bogatstvo, ugled i moć. Ona tvori osnovicu sistema društvene stratifikacije. Biološki faktori postaju važni u mnogima stratifikacijskim sistemima zbog značenja koja im pridaju različite kulture. Takva vjerovanja služe da bi objasnili sistem, opravdala ga i legitimirala pozivajući se na prirodu.

Društvena stratifikacija - funkcionalističko gledište

Funkcionalisti „pretpostavljaju da postoje stanovite temeljne potrebe i funkcionalni preduvjeti kojima treba udovoljiti da bi društvo preživjelo" (Haralambos, 1994:41). Oni polaze od pretpostavke da dijelovi društva tvore integralnu cjelinu i tvrde kako je određeni stupanj reda i stabilnosti bitan da bi društveni sistemi funkcionirali. U prvom redu, oni se bave funkcioniranjem društvene stratifikacije, njezinim doprinosom održavanju i dobrobiti društva.

Talcott Parsons

„Talcott Parsons vjeruje da se red, stabilnost i suradnja u društvu temelje na vrijednosnom konsenzusu, to jest na općem sporazumu pripadnika društva o tome što je dobro i vrijedno" (Haralambos, 1994:42). „Jezgra nekog društva kao sistema jest strukturirani normativni poredak s pomoću kojega je kolektivno organiziran život stanovništva. Kao poredak, ova jezgra sadrži vrijednosti kao i izdiferencirane i posebne navedene norme i pravila, a sve one zahtjevaju kulturne reference kako bi dobile smisao i legitimnost" (Parsons, 1991:21). Stratifikacija je rangiranje jedinica u nekom društvenom sistemu u skladu sa zajedničkim sistemom vrijednosti, koje je prihvaćen i prema tome opravdan, ispravan i prikladan. To su „skupne predodžbe koje definiraju poželjne tipove društvenog sistema." (Parsons, 1991:161). Funkcionalisti su skloni promatrati odnos između skupina u društvu kao odnos suradnje i međusobne zavisnosti, budući da jedna skupina nije samodostatna i ne može udovoljiti potrebama svojih pripadnika. Organizacija čiji se raspon širi, uključuje centralizaciju i diferencijaciju vodstva i autoriteta, prema čemu se određuje i status ovisan o važnosti posla koji obavljaju. Kao i razlike u ugledu, nejednakost u moći se također temelji na zajedničkim vrijednostima. Moć je prihvaćena kao takva zato što se oni koji su na pozicijama vlasti služe svojom moći da bi postigli zajedničke ciljeve, izvedene iz centralnih vrijednosti društva. Parsons shvaća društvenu stratifikaciju i kao neizbježnu i funkcionalnu za društvo zato što je izvedena iz zajedničkih vrijednosti društvenih sustava te služi integraciji različitih skupina u društvu.

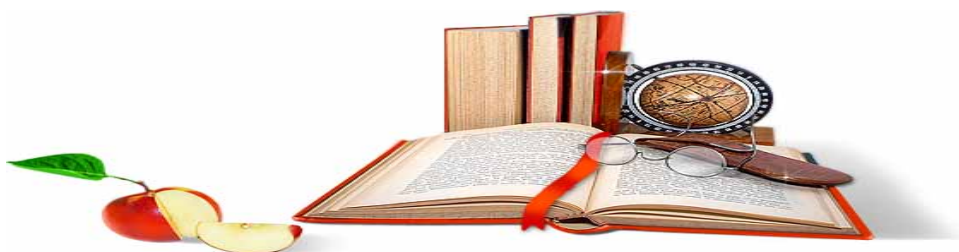
Kingsley Davis i Wilbert E. Moore

Davis i Moore dokazuju kako postoje određeni funkcionalni preduvjeti kojima valja udovoljiti da bi se sistem održao i funkcionirao. Jedan preduvjet je podjela uloga i savjesna izvedba. „Socijalna nejednakost je nesvjesno razvijeno sredstvo pomoću kojeg se osigurava da najvažnije društvene funkcije obavljaju najkvalificiraniji pojedinci" (Kuvačić, 1990:50). Ljudi se razlikuju u svojim

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com